

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 172-1912)

Originalt emne

Kørsel

Kørsel/Omnibuskørsel

Uddrag fra byrådsmødet den 3. oktober 1912 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 172-1912)

Andragende fra et af Beboere i Aabyhøj nedsat Udvalg om Tilladelse til Automobilkørsel paa det uoplyste Stykke Vej fra Aarhus Vandværk til Byskellet ved Aabyhøj i Tiden fra Solnedgang til Kl. 12 Nat.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at imødekomme Andragendet paa følgende Betingelser :

1. Tilladelsen gives kun midlertidig for 5 Aar ad Gangen.
2. Ruten paa Aarhus Grund bliver gennem Vesterbrogade og Vesteralle med Holdeplads ved Vesterbros Torv og Hjørnet af Sønderalle og Ryesgade.
3. Til Erstatning for det store Slid paa Byens Gader og Veje betales en aarlig Afgift, til Kæmnerkassen af 300 Kr. pr. Holdeplads, som erlægges kvartalsvis forud uden Tilbagebetaling.

Magnus Nielsen oplyste, at en Kreds af Grundejere i Aaby ønskede at etablere en Automobilrute fra Aaby til Aarhus med Holdepladser i Byen. Dette kunde efter Automobilloven meget vel lade sig gøre, kun skulde Aarhus Byraad give Tilladelse til Automobilkørselen i Tiden fra Solnedgang til Kl. 12 Nat paa Strækningen fra Vandværket til Byskellet. Brolægningsudvalget havde konfereret med det af vedkommende Grundejere



nedsatte Udvalg og kunde, idet det gik ud fra, at Foretagender som dette ikke i Længden kunde holdes ude, anbefale at give Tilladelsen paa de ovenfor anførte Vilkaar. Holdepladserne her i Byen tænkte man sig ved Vesterbros Torv og ved Hjørnet af Sønderalle og Ryesgade, men skulde Byraadet ikke gaa med til en Form for hele Ordningen, som Aabyudvalget kunde tiltræde, kunde der jo sikkert etableres Holdepladser i større Gaarde. Udvalget havde drøftet Sagen nøje og var ikke blind for, at der ved denne Kørsel vilde falde et stort Slid paa Landevejsgaderne, og som Ekvivalent herfor foreslog man altsaa, at der skulde betales en Afgift af 300 Kr. for hver Holdeplads. Det var Hensigten at etablere 12 Ture daglig i hver Retning. Taleren havde ogsaa konfereret med Direktøren for Sporvejssekselskabet, og denne havde ment, at der maaske nok kunde være Tale om et Samarbejde mellem de 2 Selskaber med Omstigningsbilletter; denne Side af Sagen var dog endnu ikke synderlig fremme. Spørgsmaalet nu var kun, om Byraadet vilde give den ønskede Tilladelse og i bekræftende Fald paa de Vilkaar, Udvalget havde peget paa. Endnu en Gene, som ikke var blevet omtalt i Udvalget, var selvfølgelig den meget stærke Os, som et saa stort Automobil sikkert vilde give fra sig.

Jakob Jensen syntes, det lød noget komisk, naar der i Andragendet stod, at Byraadet forhaabentlig kunde se det heldige i, at den omliggende Egn blev knyttet saa nær som muligt til Aarhus, naar man vidste at Andragendets Underskrivere var flyttet ud til Aaby for at spare Skat til Aarhus. For en af Underskriverne og hans Hustru havde man endog for nylig maattet afskrive et stort Skattebeløb. Og nu vilde disse Folk oven i Købet have Byraadets Tilladelse til at etablere en Automobilrute, saa de bekvemt kunde komme ind til Byen og tjene deres Penge. Det syntes dog lovlig haardt, at Byen skulde have ekstra Slid paa sine Gader og Veje for disse Folk. Naar Folk flyttede fra Byen for at unddrage sig deres Skattepligt, maatte de se at komme ind til Byen som de vilde, men der var absolut ingen Grund til at give dem Koncession paa en Næringsvej. Skulde Tilladelsen gives, vilde det være rigtigere at fastsætte Erstatningen efter Vejlængden end efter Holdepladsernes Antal, men forøvrigt var den foreslaaede Erstatning latterlig lav. Taleren vilde imidlertid henstille, at man enten henlagde Sagen eller stemte den ned.

J. C. Petersen kunde ikke slutte sig til Tanken om denne Automobilrute, i hvert Fald ikke i den foreliggende Form. Kun hvis Byens Folk kunde have nogen Gavn af Ruten, kunde der være Grund til at gaa med til den, men det kunde de ikke, naar der ikke blev Kørsel mindst hver 10 Minutter. Truslen om at lave Holdepladser i Gaarde var sikkert ganske tom, da det næppe vilde være let at finde en Gaard, hvor en saadan Vogn kunde køre ind. Taleren

fraraadede at give Tilladelsen.

Mikael Johansen bemærkede, at man vilde handle inkonsekvent, hvis man gav Tilladelsen, i det man jo havde lukket Skoven for Udflytterne i Skaade. Hvis Forbindelsen kunde siges at gavne Byens Borgere, stillede Sagen sig noget anderledes, men da Læbæltet var ophævet, kunde der næppe anføres noget i den Retning. Taleren vilde henstille, at man lod Sagen hvile, til man saa, hvad det blev til med den ny kommunale Skattelov.

Jacobsen udtalte, at Brolægningsudvalget meget vel have set Vanskelighederne ved Sagen, og at det ikke ønskede at gøre noget for Aabyhøj. Sagen var imidlertid, at man ikke kunde forbyde dem at etablere Ruten, og saa havde Udvalget anset det for heldigst at faa den i Stand paa det for Byen heldigste Grundlag. Maaske var den foreslaaede Erstatning for lille, men det var der jo Raad for.

Mikael Johansen anførte som endnu en Grund til at nægte Andragendet, at netop Udflytterne havde gjort alt muligt for at forhindre den kommunale Skattelovs Gennemførelse.

Christensen troede, der blev lige megen Udflytning, enten man gav den ansøgte Tilladelse eller ej. Maaske vilde man endog ved at lette Forbindelsen med Byen faa nogen mere Forretning fra Udflytterne. I København var Sporvejslinierne da ogsaa lagt saa langt ud som muligt. Man havde set, hvorledes det gik, da man nægtede at sælge Gas til Viby og Aaby, nu laa der Gasværker i begge disse Byer, og et tredie Sted blev der sikkert ogsaa snart anlagt et Værk, og dog kunde Aarhus Gasværk have haft nogen Avance ved at overtage Gasleverancen til disse Byer. Maaske var den foreslaaede Afgift af 600 Kr. vel lav, men den kunde jo saa sættes lidt højere. Det var sikkert kun et Tidsspørgsmaal, naar man fik elektriske Automobiler, men iøvrigt kunde en Automobilnibus næppe lave mere Os end de store Lastautomobiler. Taleren syntes ikke, man burde afvise Andragendet; derimod kunde man nok udsætte Afgørelsen, til den kommunale Skattelov var færdig.

Jakob Jensen fandt Sammenligningen mellem København og Aarhus haltende, idet der ikke var nær saa stor Forskel i Skatteforholdene mellem København og dens omliggende Byer som mellem Aarhus og dens Skattely. Taleren ønskede ikke at komme nærmere ind paa de gamle Sager om Gassalg til Aaby og Viby og Vejlbj; men skulde man endelig tale derom, kunde han have Lyst til at erindre om, at man engang kunde være blevet Herre over Aaby Kommune, men da vilde man ikke. Taleren syntes, man skulde lade Udflytterne leve deres Liv som de vilde og lade Aarhus leve sit Liv, som det vilde. Forøvrigt skulde disse Landkommuner nok faa at vide, hvad deres Gas vilde komme til at koste dem.

Magnus Nielsen skulde indrømme, at Anlægget af Gasværkerne i Aaby og Viby yderlig vilde bevirke større Udflytning. Det var ingenlunde med Glæde, at Udvalget havde taget den foreliggende Sag op, og det havde ganske ventet den Modtagelse, Sagen havde faaet. Taleren skulde derfor paa Udvalgets Vegne foreslaa at udsætte Sagen, til man saa, hvorledes den kommunale Skattelov blev. Dog troede han ikke, man i Længden kunde dæmme en Vold op om Aarhus. Efter Automobillovens § 21 kunde Byraadet kun forbyde Kørselen paa den tidligere nævnte Strækning fra Solens Nedgang til Kl. 12 Nat, saa kom man ikke til en Forstaaelse med Aabyfolkene, fik man ingen Erstatning for Slid paa Gader og Veje. De store Lastautomobiler var ganske vist en Gene, men paa den anden Side havde man heller ikke Lov til at demonstrere mod Udviklingen og Næringslivets Fremgang. Den Tid var sikkert ogsaa snart inde, da andre end Mønsted vilde anskaffe Lastautomobiler; Fællesforeningen i Viby havde vistnok Planer fremme i saa Henseende.

Jakob Jensen kunde ikke indrømme, at Aarhus Byraad havde været med til at danne Volde om Byen, tvært imod havde det været det første Byraad, der havde ophævet Læbæltet. Taleren var ganske klar over, at man ikke kunde blive fri for den paatænkte Omnibusrute, men blev man den paatunget, havde man dog ikke givet de Folk nogen Koncession. Taleren havde aldrig tænkt paa at demonstrere mod Udviklingen, men kun talt om, at de Folk med de store Automobiler bebyrdede Kommunen med store Udgifter uden at bære deres forholdsvise Del af Kommunens Byrder.

Christensen fandt, at Forholdene ved København netop viste, at det ikke var for Skattens Skyld, men for at faa mere frisk Luft eller for at faa sig selv en lille Ejendom, at Folk flyttede ud. Det vilde derfor være en smuk Opgave for Marselisborgudvalget at udstykke Jord ude ved Marselisborg til billig Bebyggelse, saaledes at mindre bemidlede kunde faa sig et lille Hus der til en billig Penge. Det var Talerens faste Overbevisning, at vort Gasværk betalte sig godt, og at der kunde været tjent Penge ved at sælge Gas til de omliggende Kommuner. Taleren indsaa ikke, hvorfor man havde været med til at arbejde for den elektriske Bane, som dog i høj Grad vilde lette Udflytningen, naar man nu nægtede at tillade denne Automobilrute.

Jakob Jensen vidste ikke, om Hr. Christensen mente, at Byen skulde sælge Marselisborgjorderne billigere, end man havde dem. Iøvrigt havde Hr. Christensen været saa længe i Byraadet, at han selv kunde have fremsat Forslag derom. Naar Hr. Christensen mente, at Gasværket betalte sig godt, skulde Taleren dog erindre om, at Afskrivningen paa



Værket ikke paa langt nær var tilstrækkelig.

Christensen hævdede, at man i sin Tid ikke havde været saa bange for at sælge Jord billig paa Marselisborg; en Del af de bedste Grunde var saaledes blevet solgt for kun 2 Kr. pr. kv Alen. Som Udvalget nu var sammensat, ansaa Taleren det for ganske haabløst at stille Forslag om at udstykke billige Grunde.

Mikael Johansen bemærkede, at Hr. Christensen altid havde været Talsmand for Udflytterne. Efter Talerens Mening var en meget stor Del af Udflytningen foraarsaget ved Skatteforholdene, og ogsaa mange Arbejdere flyttede ud for at slippe med en billigere Skat. En af Grundene til, at Taleren havde modarbejdet den elektriske Bane, var netop det, at den vilde fremme Udflytningen.

Jakob Jensen syntes, at naar Hr. Christensen var misfornøjet med Marselisborgudvalgets Sammensætning, maatte han lægge al sin Energi i at faa det forandret til April.

Det vedtoges at svare, at Byraadet ikke har ment at kunne træffe Afgørelse i Sagen, forinden det har vist sig, hvorledes de ny Skattelove vil indvirke paa den interkommunale Beskatning.